

Anvendelsen af kønssorteret sæd i Danmark - oktober 2013

Statistik over anvendelsen af kønssorteret sæd (KSS) og opnåede drægtighedsresultater

Dansk produceret kønssorteret sæd (KSS) blev frigivet kommercielt d. 1. maj 2007. Siden er anvendelsen øget løbende. For at følge anvendelsen af KSS er nedenstående statistik udarbejdet. Formålet med statistikken er også at vise opnåede drægtighedsresultater med KSS. Statistikken er beregnet d. 25. oktober 2013

Statistikken er opdelt i 6 afsnit:

1. Forbrug af KSS generelt
2. Forbrug af KSS i besætninger med systematisk anvendelse af KSS
3. Reproduktionsresultater for kvier i besætninger med systematisk anvendelse af KSS
4. Reproduktionsresultater for 1. lakt. køer i besætninger med systematisk anvendelse af KSS
5. Reproduktionsresultater for 2. lakt. køer i besætninger med systematisk anvendelse af KSS
6. Reproduktionsresultater for 3. og øvrige lakt. køer i besætninger med systematisk anvendelse af KSS

1. Forbrug af KSS generelt

Tabel 1a viser forbruget af KSS og almindelig sæd i det seneste år fordelt mellem økologiske og konventionelle besætninger.

Tabel 1a. Antal insemineringer i hhv. økologiske og konventionelle besætninger med hhv. KSS og almindelig sæd i de seneste 12 måneder

Racer	Økologiske besætninger				Konventionelle besætninger			
	KSS	Alm. sæd	KSS	Alm. sæd	KSS	Alm. sæd	KSS	Alm. sæd
	Antal ins.	%	Antal ins.	%	Antal ins.	%	Antal ins.	%
RDM	93	1,4	6.387	98,6	4.850	5,2	88.422	94,8
HOL	3.113	3,3	90.972	96,7	53.433	5,4	943.353	94,6
Jersey	1.227	8,6	13.016	91,4	14.690	8,4	160.913	91,6
DRH	18	1,2	1.479	98,8	519	3,9	12.963	96,1

Tabel 1b viser det totale forbrug af KSS og almindelig sæd i det seneste år. Der er en tendens til, at KSS anvendes i større udstrækning til kvierne end køerne.

Tabel 1b. Antal insemineringer med hhv. KSS og almindelig sæd i de seneste 12 måneder

Racer	Kvier/køer	KSS		Alm. sæd	
		Antal ins.	%	Antal ins.	%
RDM	Kvier	3.682	13,29	24.032	86,71
	Køer - 1. lakt.	597	2,16	27.069	97,84
	Køer - 2. lakt.	305	1,42	21.228	98,58
	Køer - øvr. lakt.	385	1,68	22.570	98,32
HOL	Kvier	46.177	16,64	231.263	83,36
	Køer - 1. lakt.	5.793	1,85	306.639	98,15
	Køer - 2. lakt.	2.727	1,11	242.504	98,89
	Køer - øvr. lakt.	2.271	0,64	353.865	99,36
Jersey	Kvier	7.345	14,63	42.844	85,37
	Køer - 1. lakt.	3.949	7,82	46.553	92,18
	Køer - 2. lakt.	2.388	6,15	36.416	93,85
	Køer - øvr. lakt.	2.313	4,57	48.348	95,43
DRH	Kvier	416	10,77	3.446	89,23
	Køer - 1. lakt.	53	1,21	4.314	98,79
	Køer - 2. lakt.	32	0,97	3.277	99,03
	Køer - øvr. lakt.	39	1,13	3.401	98,87

2. Forbrug af KSS i besætninger med systematisk anvendelse af KSS

En stor del af malkekvægsbesætninger bruger ikke KSS og andre bruger kun KSS i meget begrænset udstrækning. Tabel 2a viser, antal besætninger som i de sidste 12 måneder har foretaget mere end 20 insemineringer i alt, samt andelen af disse som bruger mere end 10 % KSS. Blandede besætninger kan indgå hos flere racer, hvorfor det totale antal besætninger i tabel 2a er større end det reelle antal malkekvægsbesætninger i Danmark.

Tabel 2a viser, at en tredjedel af alle røde og Holstein besætninger bruger mere end 10% KSS til kvierne, mens det er en lidt større andel hos Jersey. Der anvendes generelt mindre KSS hos køerne, dog bruger 15-20% af Jersey besætninger mere end 10% KSS til køerne og min 5 stk.

Tabel 2a. Antal besætninger i alt, samt besætninger som bruger mere end 10 % KSS og min 5 stk. i de seneste 12 måneder. Min. 20 insemineringer hos hhv. kvier og køer i 1., 2. og senere laktationer

Mælkeafgiftsfonden

Racer	Kvier/køer	Besætninger i alt % af alle besætninger som anvender mere end 10% KSS	
	Kvier	329	30,70
RDM	Køer - 1. lakt.	345	4,93
	Køer - 2. lakt.	298	2,01
	Køer - øvr. lakt.	304	4,28
	Kvier	2.421	35,15
HOL	Køer - 1. lakt.	2.475	4,61
	Køer - 2. lakt.	2.341	2,43
	Køer - øvr. lakt.	2.327	1,89
	Kvier	404	45,79
Jersey	Køer - 1. lakt.	413	22,76
	Køer - 2. lakt.	385	16,88
	Køer - øvr. lakt.	406	14,04
	Kvier	45	31,11
DRH	Køer - 1. lakt.	50	0,00
	Køer - 2. lakt.	41	0,00
	Køer - øvr. lakt.	35	0,00

For at få et indtryk af anvendelsen af KSS i besætninger med systematisk brug er andelen af alle insemineringer og første insemineringer med KSS beregnet. Tabel 2b viser andelen af KSS blandt alle de foretagne insemineringer, mens tabel 2c viser andelen af KSS blandt de foretagne 1. insemineringer.

Sammenligning af tabel 1b og 2b viser, at det er en meget stor andel af det totalt forbrugte KSS som anvendes i besætninger, der systematisk bruger KSS.

Tabel 2b. Antal insemineringer i besætninger med anvendelse af minimum 10 % kønssorteret i de seneste 12 måneder. Minimum 20 insemineringer hos hhv. kvier og køer i 1., 2. og senere laktationer

Racer	Kvier/køer	KSS		Alm. Sæd	
		Antal ins.	%	Antal ins.	%
	Kvier	3.133	32,58	6.482	67,42
RDM	Køer - 1. lakt.	299	20,51	1.159	79,49
	Køer - 2. lakt.	107	21,93	381	78,07
	Køer - øvr. lakt.	165	17,90	757	82,10
	Kvier	43.636	35,26	80.117	64,74
HOL	Køer - 1. lakt.	4.242	24,87	12.813	75,13
	Køer - 2. lakt.	1.585	27,26	4.229	72,74
	Køer - øvr. lakt.	1.211	25,30	3.576	74,70
	Kvier	6.698	27,30	17.839	72,70
Jersey	Køer - 1. lakt.	3.022	24,57	9.278	75,43
	Køer - 2. lakt.	1.737	25,23	5.148	74,77
	Køer - øvr. lakt.	1.740	22,31	6.060	77,69
	Kvier	276	28,60	689	71,40
DRH	Køer - 1. lakt.	-	-	-	-
	Køer - 2. lakt.	-	-	-	-
	Køer - øvr. lakt.	-	-	-	-

Sammenligning af tabel 2b og 2c viser, at KSS udgør en større andel af 1. insemineringerne end af alle insemineringer. Hvis køerne og kvierne ikke bliver drægtige ved 1. inseminering skiftes til almindelig sæd.

Tabel 2c. Antal 1. insemineringer i besætninger med anvendelse af minimum 10 % kønssorteret i de seneste 12 måneder. Minimum 20 insemineringer hos hhv. kvier og køer i 1., 2. og senere laktationer

Racer	Kvier/køer	Kønssorteret sæd		Alm. Sæd	
		Antal ins.	%	Antal ins.	%
	Kvier	2.303	43,42	3.001	56,58
RDM	Køer - 1. lakt.	203	28,16	518	71,84
	Køer - 2. lakt.	68	27,76	177	72,24
	Køer - øvr. lakt.	96	22,43	332	77,57
	Kvier	32.121	50,35	31.677	49,65
HOL	Køer - 1. lakt.	2.661	36,43	4.644	63,57
	Køer - 2. lakt.	876	36,59	1.518	63,41
	Køer - øvr. lakt.	703	35,04	1.303	64,96
	Kvier	5.020	37,94	8.213	62,06
Jersey	Køer - 1. lakt.	1.931	33,55	3.825	66,45
	Køer - 2. lakt.	1.133	35,09	2.096	64,91
	Køer - øvr. lakt.	1.052	29,73	2.487	70,27
	Kvier	181	39,52	277	60,48
DRH	Køer - 1. lakt.	-	-	-	-
	Køer - 2. lakt.	-	-	-	-
	Køer - øvr. lakt.	-	-	-	-

3. Reproduktionsresultater for kvier i besætninger med systematisk anvendelse af KSS

Formålet med statistikken er at kunne sammenligne drægtighedsresultater ved brug af KSS og almindelig sæd. Derfor er resultaterne baseret på besætninger, som både bruger KSS og almindelig sæd.

For at kunne beregne opdaterede drægtighedsresultater er "Ikke Omløber % ved 56 dage" (IO56) anvendt som mål for drægtighedsprocent. Statistikkerne i tabel 3a, 3b og 3c er baseret på en periode på et år.

Tabel 3a – 3c viser racevise reproduktionsresultater for kvier, som er påbegyndt i det seneste år i besætninger, der bruger mellem 10 og 90 % KSS og har minimum 20 1. insemineringer og 5 insemineringer med KKS hos kvier pr. år.

Tabel 3a. Reproduktionsresultater for RDM kvier.

Antal besætninger i gns.: 100	KSS Alm. sæd	
Andel af inseminerede påbegyndt med:	42,2	57,8
Kviens alder ved 1. inseminering	15,7	16,0
Kviernes gennemsnitlige NTM	10,4	8,8
IO56	58,4	69,2

Tabel 3b. Reproduktionsresultater for HOL kvier

Antal besætninger i gns.: 846	KSS Alm. sæd	
Andel af inseminerede påbegyndt med:	48,4	51,6
Kviens alder ved 1. inseminering	15,4	16,0
Kviernes gennemsnitlige NTM	10,5	8,8
IO56	55,0	68,6

Tabel 3c. Reproduktionsresultater for Jersey kvier

Antal besætninger i gns.: 185	KSS Alm. sæd	
Andel af inseminerede påbegyndt med:	40,6	59,4
Kviens alder ved 1. inseminering	14,3	14,7
Kviernes gennemsnitlige NTM	7,8	6,8
IO56	58,7	68,9

4. Reproduktionsresultater for 1. laktations køer i besætninger med systematisk anvendelse af KSS

Formålet med statistikken er at kunne sammenligne drægtighedsresultater ved brug af KSS og almindelig sæd for køer i 1. laktation. Derfor er resultaterne baseret på besætninger, som både bruger KSS og almindelig sæd.

For at kunne beregne opdaterede drægtighedsresultater er "Ikke Omløber % ved 56 dage" (IO56) anvendt som mål for drægtighedsprocent. Statistikkerne i tabel 4a, 4b og 4c er baseret på en periode på et år.

Tabel 4a – 4c viser racevise reproduktionsresultater for 1. laktations køer, som er påbegyndt i det seneste år i besætninger, der bruger mellem 10 og 90 % KSS og har minimum 20 1. insemineringer og 5 insemineringer med KKS hos 1. laktations køer.

Tabel 4a. Reproduktionsresultater for 1. laktations RDM-køer

Antal besætninger i gns.: 17	KSS Alm. sæd	
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	33,0	67,0
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	73,2	88,1
Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	1,94	1,99
Køernes gennemsnitlige NTM	7,8	6,8
IO56	57,1	64,5

Tabel 4b. Reproduktionsresultater for 1. laktations HOL-køer

Antal besætninger i gns.: 114	KSS Alm. sæd	
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	37,0	63,0
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	85,7	106,2
Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	2,14	2,12
Køernes gennemsnitlige NTM	7,7	5,0
IO56	47,0	60,3

Tabel 4c. Reproduktionsresultater for 1. laktations Jersey-køer

Antal besætninger i gns.: 94	KSS Alm. sæd	
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	36,2	63,8
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	81,2	95,9
Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	1,80	1,80
Køernes gennemsnitlige NTM	5,5	4,1
IO56	52,5	61,7

5. Reproduktionsresultater for 2. laktations køer i besætninger med systematisk anvendelse af KSS

Formålet med statistikken er at kunne sammenligne drægtighedsresultater ved brug af KSS og almindelig sæd for køer i 2. laktation. Derfor er resultaterne baseret på besætninger, som både bruger KSS og almindelig sæd.

For at kunne beregne opdaterede drægtighedsresultater er "Ikke Omløber % ved 56 dage" (IO56) anvendt som mål for drægtighedsprocent. Statistikkerne i tabel 5a, 5b og 5c er baseret på en periode på et år.

Tabel 5a – 5c viser racevise reproduktionsresultater for 2. laktations køer, som er påbegyndt i det seneste år i besætninger, der bruger mellem 10 og 90 % KSS og har minimum 20 1. Insemineringer og 5 insemineringer med KKS hos 2. laktations køer.

Tabel 5a. Reproduktionsresultater for 2. laktations RDM-køer

Antal besætninger i gns.: 6	KSS Alm. sæd	
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	26,1	73,9
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	66,1	79,1
Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	2,68	2,64
Køernes gennemsnitlige NTM	9,5	6,2
IO56	50,9	69,4

Tabel 5b. Reproduktionsresultater for 2. laktations HOL-køer

Antal besætninger i gns.: 57	KSS Alm. sæd	
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	35,4	64,6
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	84,4	100,5
Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	2,69	2,65
Køernes gennemsnitlige NTM	4,5	1,7
IO56	45,9	57,8

Tabel 5c. Reproduktionsresultater for 2. laktations Jersey-køer

Antal besætninger i gns.: 65	KSS Alm. sæd	
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	36,9	63,1
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	78,9	95,0
Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	2,36	2,25
Køernes gennemsnitlige NTM	3,2	0,9
IO56	54,9	61,8

6. Reproduktionsresultater for 3. og øvrige laktations køer i besætninger med systematisk anvendelse af KSS

Formålet med statistikken er at kunne sammenligne drægtighedsresultater ved brug af KSS og almindelig sæd for køer i senere laktationer. Derfor er resultaterne baseret på besætninger, som både bruger KSS og almindelig sæd.

For at kunne beregne opdaterede drægtighedsresultater er "Ikke Omløber % ved 56 dage" (IO56) anvendt som mål for drægtighedsprocent. Statistikkerne i tabel 6a, 6b og 6c er baseret på en periode på et år.

Tabel 6a – 6c viser racevise reproduktionsresultater for 3. og øvrige laktations køer, som er påbegyndt i det seneste år i besætninger, der bruger mellem 10 og 90 % KSS og har minimum 20 1. Insemineringer og 5 insemineringer med KKS hos 3. og øvrige laktations køer.

Tabel 6a. Reproduktionsresultater for 3. og øvrige laktations RDM-køer

Antal besætninger i gns.: 13	KSS Alm. Sæd	
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	23,3	76,7
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	78,7	78,4
Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	2,79	2,79
Køernes gennemsnitlige NTM	7,1	3,9
IO56	53,9	65,7

Tabel 6b. Reproduktionsresultater for 3. og øvrige laktations HOL-køer

Antal besætninger i gns.: 44	KSS Alm. Sæd	
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	35,9	64,1
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	91,2	101,0
Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	2,79	2,74
Køernes gennemsnitlige NTM	31,3	-0,5
IO56	44,1	58,5

Tabel 6c. Reproduktionsresultater for 3. og øvrige laktations Jersey-køer

Antal besætninger i gns.: 57	KSS Alm. sæd	
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	35,3	64,7
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	77,0	94,9

Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	2,40	2,35
Køernes gennemsnitlige NTM	0,4	-0,9
IO56	50,1	58,5